

Agama Buddha, Islam dan Pluralisme Agama di Asia Selatan dan Tenggara

Di Thailand, Kemboja dan Sri Lanka, penganut Buddha melihat kaitan yang kuat antara agama dan negara mereka, begitu juga penganut Islam di Malaysia dan Indonesia

Di Kemboja, Sri Lanka dan Thailand – negara-negara tempat sekurang-kurangnya 70% daripada orang dewasa ialah penganut Buddha – **lebih daripada sembilan-dalam-sepuluh penganut Buddha berkata bahawa menjadi penganut Buddha adalah penting untuk benar-benar menjadi sebahagian daripada negara mereka**, mengikut [tinjauan Pew Research Center baharu mengenai enam buah negara di Asia Selatan dan Tenggara](#).

Contohnya, 95% daripada penganut Buddha Sri Lanka berkata bahawa menjadi penganut Buddha adalah penting untuk benar-benar menjadi rakyat Sri Lanka – termasuk 87% yang berkata bahawa agama Buddha adalah *sangat* penting untuk menjadi rakyat Sri Lanka yang sebenar. Walaupun kebanyakan orang di negara-negara ini mengidentifikasikan diri mereka sebagai penganut Buddha dari segi agama, terdapat **persetujuan yang meluas bahawa agama Buddha adalah lebih daripada sesuatu agama**.

“Bagi kebanyakan orang di negara Asia Selatan dan Tenggara yang telah kami tinjau, identiti keagamaan adalah tentang lebih daripada kepercayaan dan amalan – ia juga adalah tentang budaya, tradisi keluarga dan bangsa,” kata Jonathan Evans, Penyelidik Kanan. “Kami juga telah mendapati bahawa ramai orang mengaitkan dengan kuat sesuatu agama tertentu dengan identiti kebangsaan. Tetapi dengan hal ini pun, orang ramai menyatakan rasa umum toleransi agama.”

Perihal tinjauan

Matlamat penting tinjauan adalah untuk memeriksa dengan teliti agama – dan terutamanya agama Buddha – di Asia Selatan dan Tenggara.

Kami telah meninjau seramai 13,122 orang dewasa di enam buah negara, termasuk:

- Kemboja
- Malaysia
- Indonesia
- Singapura
- Sri Lanka
- Thailand

Tinjauan merangkumi tiga buah negara majoriti penganut Buddha (Kemboja, Sri Lanka dan Thailand); dua buah negara dengan majoriti penganut Islam (Malaysia dan Indonesia); dan sebuah negara yang terpelbagai dari segi agama, dengan tiada satu kumpulan yang membentuk majoriti (Singapura).

Laporan lengkap merangkumi dapatan mengenai tahap kewarakan yang berbeza mengikut umur, amalan pengebumian, dewa dan banyak lagi.

Agama Buddha di Kemboja, Sri Lanka dan Thailand

Kepentingan agama Buddha dalam identiti kebangsaan dicerminkan dalam keutamaan yang diberikan oleh ketiga-tiga negara itu kepada agama Buddha. Mengikut tinjauan, **kebanyakan penganut Buddha di ketiga-tiga negara itu menyokong usaha menjadikan dharma Buddha dasar undang-undang kebangsaan** – suatu konsep meluas yang merangkumi pengetahuan, doktrin dan amalan yang berpunca daripada ajaran Buddha. Perspektif ini hampir sebulat suara dalam kalangan penganut Buddha Kemboja (96%), manakala majoriti yang lebih kecil penganut Buddha di Sri Lanka (80%) dan Thailand (56%) menyokong usaha menjadikan ajaran dan amalan penganut Buddha dasar undang-undang kebangsaan.

Apabila ditanya tentang peranan pemimpin agama dalam perkhidmatan dengan orang ramai, penganut Buddha Kemboja sekali lagi menonjol sebagai yang paling berkemungkinan menyokong persilangan antara agama dan kerajaan. Contohnya, 81% daripada penganut Buddha Kemboja berkata bahawa pemimpin agama seharusnya mengundi dalam pilihan raya politik, suatu pendirian yang dipegang oleh bahagian yang lebih kecil penganut Buddha di Sri Lanka (66%) dan Thailand (54%). Tetapi di Kemboja pun, tidak lebih daripada separuh penganut Buddha berkata bahawa pemimpin agama seharusnya mengambil bahagian dalam bantahan politik (50%), berbincang secara terbuka mengenai ahli politik yang disokong (47%) atau sendiri menjadi ahli politik (45%).

Agama Islam di Malaysia dan Indonesia

Dalam beberapa segi, kaitan agama Buddha dengan identiti kebangsaan di negara-negara ini adalah serupa dengan peranan Islam di negara berjiran majoriti penganut Islam, iaitu Indonesia dan Malaysia. **Hampir semua penganut Islam di kedua-dua buah negara ini berkata bahawa menjadi penganut Islam adalah penting untuk benar-benar menjadi rakyat Indonesia atau Malaysia.** Penganut Islam di kedua-dua buah negara ini biasanya menggambarkan Islam sebagai suatu budaya, tradisi keluarga atau bangsa – bukan sahaja “agama pilihan yang dianuti seseorang.” Contohnya, tiga suku daripada penganut Islam Malaysia berkata bahawa Islam merupakan “bangsa kelahiran seseorang.”

Kebanyakan penganut Islam di kedua-dua negara itu menyokong menjadikan undang-undang syariah sebagai undang-undang rasmi di tanah itu. Penganut Islam di Malaysia, tempat Islam merupakan agama rasmi, amat sangat menyokong menggunakan undang-undang syariah sebagai undang-undang kebangsaan (86%). Sokongan untuk undang-undang syariah adalah agak lebih rendah dalam kalangan penganut Islam di Indonesia, namun 64% daripada penganut Islam

Indonesia berkata bahawa undang-undang syariah seharusnya digunakan sebagai undang-undang tanah Indonesia.

Penganut Islam di Indonesia serta Malaysia lebih berkemungkinan daripada penganut Buddha yang ditinjau di negara-negara berjiran untuk menyokong peranan profil tinggi bagi pemimpin agama dalam bidang politik. Contohnya, kebanyakan penganut Islam di Indonesia (58%) dan Malaysia (69%) berkata bahawa pemimpin agama seharusnya berbincang secara terbuka mengenai ahli politik dan parti politik yang disokong.

Pluralisme agama di Singapura

Tinjauan juga merangkumi Singapura, yang tidak mempunyai majoriti dari segi agama dan mengikut beberapa ukuran, merupakan masyarakat yang paling terpelbagai di dunia dari segi agama.

Kebanyakan rakyat Singapura (56%) berkata bahawa mempunyai orang pelbagai agama, kumpulan etnik dan budaya menjadikan negara mereka sebuah tempat tinggal yang lebih baik. Sedikit saja (4%) berkata bahawa ia menjadikan negara mereka tempat tinggal yang lebih teruk.

Mengenai beberapa langkah toleransi agama, rakyat Singapura menyatakan pandangan yang bersifat menerima kumpulan lain secara umum. Hampir sembilan-dalam-sepuluh orang dewasa di negara itu berkata bahawa agama Kristian, Islam, Hindu dan agama tradisional Cina kesemuanya serasi dengan budaya dan nilai-nilai Singapura.

Dapatan tambahan:

- **Toleransi agama:** Pada umumnya, toleransi terhadap agama lain disokong secara meluas di keenam-enam negara.
 - Orang dewasa di Malaysia dan Sri Lanka (kedua-dua 62%) lebih berkemungkinan daripada mereka di Singapura (56%) untuk berkata bahawa kepelbagaian agama, bangsa dan budaya membawa manfaat kepada negara mereka.
 - Dalam kalangan semua kumpulan agama utama, kebanyakan orang berkata bahawa mereka akan sanggup menerima ahli komuniti agama yang berbeza sebagai jiran. Contohnya, 81% daripada penganut Buddha Sri Lanka berkata bahawa mereka akan sanggup mempunyai jiran penganut Hindu; bahagian serupa penganut Hindu Sri Lanka (85%) berkata perkara yang sama tentang penganut Buddha.

- **Kepercayaan dan amalan yang dikongsi:** Juga terdapat tanda-tanda kepercayaan dan amalan agama yang dikongsi yang melangkaui garis agama.
 - Majoriti yang agak besar dalam hampir setiap komuniti agama yang besar di keenam-enam negara berkata bahawa karma wujud, walaupun kepercayaan kepada karma tidak, mengikut tradisi, dikaitkan dengan semua kumpulan agama yang ditinjau.
 - Ramai orang bersembahyang kepada atau menyembah dewa atau figura pengasas yang, mengikut tradisi, tidak dianggap sebagai sebahagian daripada dewata agama mereka. Contohnya, 66% daripada penganut Hindu Singapura berkata bahawa mereka bersembahyang kepada atau menyembah Jesus Christ dan 62% daripada penganut Islam Sri Lanka melakukan perkara yang sama kepada Ganesh, dewa Hindu.

- **Penukaran agama:** Sungguhpun terdapat pernyataan toleransi dan percampuran agama, identiti keagamaan juga boleh menjadi suatu garis yang tegas antara kumpulan. Ramai orang di negara-negara yang ditinjau berkata bahawa tidak boleh diterima jika orang meninggalkan agama mereka atau bertukar kepada kepercayaan lain.
 - Di Indonesia, 92% daripada penganut Islam berkata bahawa tidak boleh diterima jika seseorang meninggalkan agama Islam, dan 83% daripada penganut Kristian berkata bahawa tidak boleh diterima jika seseorang meninggalkan agama Kristian untuk memeluk agama lain. Secara keseluruhannya, penganut Islam lebih berkemungkinan daripada untuk berkata bahawa perbuatan bertukar daripada agama mereka tidak boleh diterima berbanding komuniti agama lain. Tetapi ini juga pendirian dua pertiga atau lebih penganut Buddha di Kemboja, Sri Lanka dan Thailand – tiga buah negara majoriti penganut Buddha dalam kajian ini.
 - Di lima dari enam negara yang ditinjau, hampir semua orang dewasa masih mengidentifikasikan diri dengan agama yang dalamnya mereka dibesarkan. Hanya di Singapura terdapat sebahagian besar orang dewasa (35%) yang menunjukkan bahawa agama mereka telah berubah semasa hidup mereka.

Ini merupakan antara dapatan penting tinjauan Pew Research Center yang dijalankan dalam kalangan 13,122 orang dewasa di enam buah negara di Asia Tenggara dan Selatan.

Temu duga telah dijalankan secara bersemuka di Kemboja, Indonesia, Sri Lanka dan Thailand, dan pada telefon bimbit di Malaysia dan Singapura. Penemu duga setempat telah melaksanakan tinjauan dari bulan Jun hingga September 2022, dalam lapan bahasa. Margin peringkat negara bagi ralat pensampelan mempunyai julat daripada 2.44 hingga 3.19 titik peratusan.

Laporan dikeluarkan oleh Pew Research Center sebagai sebahagian daripada [projek Pew-Templeton Global Religious Futures](#), yang menganalisis perubahan agama dan kesannya terhadap masyarakat di seluruh dunia. Pendanaan untuk projek Global Religious Futures datang daripada The Pew Charitable Trusts dan John Templeton Foundation.

Untuk membaca laporan penuh dalam bahasa Inggeris, pergi ke pautan:

<https://www.pewresearch.org/religion/2023/09/12/buddhism-islam-and-religious-pluralism-in-south-and-southeast-asia/>

Gambaran Keseluruhan laporan juga boleh didapati dalam bahasa Melayu:

https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2023/09/pr_2023.09.12_se-asia_malay-overview.pdf

Metodologi (dalam bahasa Inggeris):

<https://www.pewresearch.org/religion/2023/09/12/methodology-southeast-asia-2023/>

Baris Utama Tinjauan (dalam bahasa Inggeris): https://www.pewresearch.org/religion/wp-content/uploads/sites/7/2023/09/pr_2023.09.12_se-asia_toplevel.pdf

Ringkasan dapatan ini telah diterjemahkan ke dalam bahasa Melayu daripada versi asalnya dalam bahasa Inggeris.